

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de StaatssecretarisDirectie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

10.2 e

nota

Raad Europese Aangelegenheden van 2 juni 2020

Datum

28 mei 2020

Kenmerk

DEIZ / 20154814

Parafenroute

10.2.e

10.2.e **DEIZ**

10.2.e

Kopie aan

10.2.e

BBR-paraaf

Bijlage(n)

Op dinsdag 2 juni 2020 vindt van 10.00-11.00 uur de Raad Europese Aangelegenheden (REA) plaats bij AZ. De REA is per videoconferentie voorbereid in de Hoogambtelijke Commissie EU (HCEU) van vrijdag 29 mei 2020. U wordt begeleid door 10.2.e. Bijgevoegd vindt u een appreciatie van het herrstelpakket en aangepaste MFK-voorstel.

De agenda van de REA luidt:

1. Meerjarig Financieel Kader/ Herstelplan
2. W.v.t.t.k.

1. Meerjarig Financieel Kader/ Herstelplan

Advies

- U kunt instemmen met de voorliggende concept Kamerbrief (PM), waarmee het kabinet reageert op het voorgestelde herstpakket en aangepaste MFK. Voor EZK belangrijke elementen zijn goed in de Kamerbrief verwerkt.
- U kunt instemmen met de Nederlandse inzet in de voorliggende REA-oplegger. Deze bevestigt de kabinetsinzet tot nu toe gericht op beperking van de afdrachten, modernisering en een herstelfonds dat tijdelijk is, gebaseerd op garanties en voorwaardelijk is aan structurele hervormingen. Het is goed dat het kabinet ruimte houdt en zich nu niet vastzet. Afhankelijk van het verloop van de onderhandelingen zal in de REA een nadere weging van de kabinetsinzet plaatsvinden.

Ontvangen BBR

Desgewenst kunt u in reactie op het herstelpakket en voorstel voor het aangepaste MFK het volgende opbrengen:

- U kunt aangeven dat het positief is dat er op Europees niveau solidariteit wordt getoond in de aanpak van de crisis. Hoogte van het budget van het herstelfonds (€750 mld), het grote aandeel aan loans-for-grants (€500 mld), het structurele te hoge MFK-budget (€1100 mld, 1,08% bbp), de trits aan voorstellen voor (toekomstige) nieuwe eigen middelen en de hogere stijging van traditionele budgetten (cohesie en GLB) ten opzichte van moderniseringsprioriteiten blijven wel punt van zorg.

- Van belang om in de onderhandelingen de inhoud niet uit het oog te verliezen:
 - Belangrijk om de moderniseringsinzet goed voor ogen te blijven houden en de focus op investeringen in de duurzaamheid en digitalisering te borgen in de onderliggende verordeningen. Dat is geen vanzelfsprekendheid. Zo is de bijdrage van de voorstellen aan het overkoepelende *climate mainstreaming percentage* van ten minste 25% onduidelijk en worden geen investeringen uitgesloten die niet in lijn zijn met doelen van de Green Deal.
 - Daarnaast van belang dat het "excellentie-principe" en impact als selectiecriteria van Horizon Europe niet worden afgezwakt. Ook dient de koppeling met structurele hervormingen binnen de Recovery en Resilience Facility aangescherpt te worden (onder andere door financiële steun voorwaardelijk te maken aan het doorvoeren van de landspecifieke aanbevelingen uit 2019 en een scherp verantwoordingsregime). Ten slotte dient het cohesiebeleid niet structureel als crisisinstrument ingezet te worden, maar gericht te zijn op innovatie en structurele hervormingen.
 - Daarnaast van belang kritisch te blijven kijken naar alle nieuwe instrumenten die nu worden opgetuigd. Een instrument voor solvabiliteitssteun en investeringen in strategische activiteiten kunnen bijdragen aan het gelijk speelveld en versterking van het Europees concurrentievermogen, maar moeten helder ingekaderd worden (bijvoorbeeld op het gebied van staatssteun, tijdelijkheid en door middel van een strakke definitie van strategische activiteiten).

Toelichting

- De Commissie publiceerde op 27 een herstelpakket, waaronder een inhoudelijke mededeling (*Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation*), een aangepast voorstel voor het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027 en een serie daaruit voortvloeiende beleidsverordeningen. Een deel van de voorstellen wordt op moment van

schrijven nog verwacht. Deze voorstellen vormen de basis voor verdere onderhandelingen met de Raad en het Europees Parlement. De voorstellen worden besproken in de Europese Raad (ER) van 19 juni vervolgens naar verwachting tijdens een MFK-ER op 8 juli.

- Op basis van de eerste inzichten stijgen de EU-afdrachten ten opzichte van de raming in de Rijksbegroting met 1,4 miljard euro in 2021, oplopend naar 2,2 miljard euro in 2027 (gemiddeld 1,9 miljard).
- Eerste indicatie is dat het krachtenveld sterk verdeeld blijft over met name de omvang van financiering van het pakket: de Frugal Four (10.2.a) pleiten voor een herstellepakket van beperkte omvang dat gefinancierd wordt via een *loans for loans*-constructie. Overige lidstaten (onder aanvoering van o.a. 10.2.a) pleitten eerder voor een herstellepakket ter grootte van € 500 miljard en financiering via *loans for grants*.
- In de concept Kamerbrief die voorligt beoordeelt het kabinet de kernelementen van het herstellepakket en het aangepaste MFK-voorstel. Over de verschillende sectorale voorstellen wordt de Kamer separaat geïnformeerd via een Kamerbrief en BNC-fiches.
- Kernelementen kabinetsreactie in de Kamerbrief:
 - Het kabinet oordeelt over het algemeen positief over bevoegdheid en subsidiariteit. Grote twijfel ten aanzien van proportionaliteit, met name vanwege de financiering van subsidies en lopende uitgaven door leningen.
 - In de behoeften analyse ontbreekt een onderbouwing voor het gedeelte van de behoeften dat gefinancierd kan worden door private en publieke partijen, en welk deel door lidstaten zelf en welk deel door EU-middelen dient te worden gefinancierd. Daarmee ontbreekt een duidelijke relatie tussen de analyse enerzijds, en de omvang van de voorstellen anderzijds.
 - Kritisch over de inzet van leningen voor subsidies (*loans for grants*).
 - Over het algemeen kritisch over de voorgestelde verhogingen van budgetten, omdat omvang en verdeling niet altijd worden herleid naar de investeringsbehoefte.
 - Het kabinet blijft inzetten op modernisering en behoud van de afdrachtskorting. Het is nog onduidelijk hoe dit wordt uitgewerk.
 - Het is nog onduidelijk op basis van welke allocatiecriteria de middelen aan lidstaten worden toegekend.
 - Structurele hervormingen voor duurzame economische groei en weerbaarheid dienen als heldere voorwaarden te worden gesteld voor toegang tot middelen voor publieke investeringen.
 - Positief over de groene en digitale transitie als transversale thema's in de voorstellen.
 - Het nieuwe solvabiliteitsinstrument ter ondersteuning van bedrijven die voor de uitbraak van de COVID-19 crisis gezond waren, kan bijdragen aan gelijk speelveld.
 - Voor wat betreft de faciliteit voor strategische investeringen binnen InvestEU kan het kabinet zich voorstellen dat wordt geïnvesteerd in het verminderen van de afhankelijkheid van derde landen met betrekking tot de gezondheidszorg. Echter voor andere sectoren is een maatwerk aanpak gewenst en moet voorkomen worden dat dit leidt tot onnodige

marktverstoring op de interne markt en (in de handelsbetrekkingen) met derde landen.

Kenmerk
DEIZ / 20154814

- Terughoudend ten aanzien van de introductie van nieuwe eigen middelen. De Commissie stelt verschillende eigen middelen voor, waarvan ETS en plastic taks al eerder op tafel lagen. Het voorstel voor CBAM volgt in 2021 en voorstellen voor digitax en een interne markt heffing volgen waarschijnlijk over enkele jaren.